

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Urtos/9/2020
Identifikačné číslo spisu:	2020010021
Dátum vydania rozhodnutia:	25.11.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2020010021.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M a JUDr. Petra Kaňu, v trestnej veci odsúdenej J. L. v konaní o návrhu riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody na zmenu spôsobu výkonu trestu, na neverejnom zasadnutí konanom 25. novembra 2020 v Bratislave, o sťažnosti odsúdenej J. L. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3Ntc/9/2020 zo dňa 29. septembra 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdenej J. L. s a z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave uznesením, sp. zn. 3Ntc/9/2020 z 29. septembra 2020 podľa § 411 odsek 1 Trestného poriadku, v spojení s § 9 odsek 3 zákona č. 475/2005 Z. z. odsúdenej J. L. zmenil spôsob výkonu trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6Ntc/12/2014 z 13. januára 2015 tak, že ju preradil pre ďalší výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Z odôvodnenia tohto uznesenia je zrejmé, že súd I. stupňa tak vyhovel návrhu riaditeľa Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Nitre (ďalej tiež „ÚVTOS v Nitre“ alebo „ústav“) na sprísnenie väzenského režimu odsúdenej jej preradením z ústavu s minimálnym stupňom stráženia do ústavu so stredným stupňom stráženia z dôvodu zistenia, že odsúdená porušuje opakovane a zásadným spôsobom ústavný poriadok počas aktuálne vykonávaného trestu, tento záver argumentačne opierajúc o jej 19 disciplinárnych potrestaní i ďalšie negatívne aspekty obsiahnuté v návrhu, resp. v hodnotiacej správe riaditeľa ústavu, v dôsledku ktorých svojím správaním a negatívnym postojom k výkonu trestu odňatia slobody v ústave s minimálnym stupňom stráženia negatívne pôsobí na ostatných odsúdených, pričom ciele programu zaobchádzania výkon trestu neplní. Súd I. stupňa preto návrh riaditeľa ústavu hodnotil, v intenciách § 411 ods. 1 Trestného poriadku a § 9 ods. 3 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako dôvodný.

Proti tomuto uzneseniu, ihneď po jeho vyhlásení, podala odsúdená prostredníctvom svojho obhajcu

sťažnosť, ktorú následne jeho prostredníctvom aj písomne odôvodnila.

V sťažnostnej argumentácii vyjadrila názor, že súd I. stupňa nesprávne posúdil daný skutkový stav, dôkazy vyhodnotil prísne formalisticky a následne nesprávne rozhodol. Z hľadiska posúdenia jej správania vo výkone trestu odňatia slobody je potrebné na jej osobu prihliadať počas celej doby výkonu tohto trestu. Až do doby, kedy bola hospitalizovaná v nemocnici pre odsúdených v Trenčíne si nebola vedomá žiadnych porušení ústavného poriadku. Po návrate z nemocnice a jej izolácii sa dozvedela, že bola opakovane disciplinárne potrestaná. Počas dlhých rokov výkonu trestu odňatia slobody sa správala vždy na požadovanej úrovni, nebola nikdy disciplinárne potrestaná. Svoje správanie nezmenila a je priam podivuhodné, že k disciplinárnym trestom došlo potom ako riaditeľ ÚVTOS podal návrh na jej podmienkové prepustenie. Takýto nelogický sled udalostí, kedy sa počas celých 10 rokov jej odsúdenia správala vzorne a na požadovanej úrovni, nemožno pripísať ničomu inému ako účelovej snahe pritážiť jej osobe zo strany pedagogičky ZVJS, ktorá bola aj následne z oddielov odvolaná. Uvedené skutočnosti neboli súdom pri rozhodovaní o návrhu zohľadnené, pričom súd formalisticky prevzal argumentáciu zástupcu ÚVTOS bez bližšieho posúdenia daného skutkového stavu a jej námietok prezentovaných v rámci konania. Pokiaľ súd I. stupňa odôvodňuje jej námietky tým, že zákonné ustanovenie pojednávajúce o podmienkach zmeny spôsobu výkonu trestu preradením do ústavu s vyšším stupňom stráženia neobsahuje slovo „dlhodobý“, potom je namieste vysporiadať sa s tým prečo sa počas 10 rokov výkonu trestu odňatia slobody správala na požadovanej úrovni, a počas tak krátkej doby ako je uvedené v návrhu už nie.

Vzhľadom na vyššie uvedené má za to, že zmena spôsobu výkonu trestu preradením do ústavu s vyšším stupňom stráženia nie je súdom dostatočne odôvodnená, a vzhľadom na jej osobu ani nebude plniť svoj účel.

Navrhla preto, aby nadriadený súd napadnuté uznesenie zrušil a uložil súdu I. stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol, alternatívne, aby rozhodol vo veci sám.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť odsúdenej nie je dôvodná.

Súd I. stupňa sa v odôvodnení napadnutého uznesenia v dostatočnom rozsahu i kvalite vysporiadal so zákonnými podmienkami pre preradenie odsúdenej na ďalší výkon trestu odňatia slobody do ústavu s vyšším, prísnejším režimom, konkrétne z aktuálne vykonávaného trestu odňatia slobody v ústave s minimálnym stupňom stráženia do ústavu so stredným stupňom stráženia, rešpektujúc tak ustanovenia § 411 ods. 1 Trestného poriadku a § 9 ods. 3 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa § 9 ods. 3 naposledy citovaného zákona, ak odsúdený porušuje opakovane alebo závažným spôsobom ústavný poriadok, je podozrivý zo spáchania trestného činu počas výkonu trestu, z jeho prípravy alebo pokusu, môže mu súd zmeniť spôsob výkonu trestu preradením do ústavu s vyšším stupňom stráženia.

Nadriadený súd hodnotí argumentáciu súdu I. stupňa ako vecne správnu, preto bez potreby jej opakovania na ňu v konkrétnostiach odkazuje.

V reakcii na sťažnostné námietky, eventuálne i námietky prezentované na verejnom zasadnutí súdu I. stupňa (resp. jednotlivých jeho termínoch) odsúdenou, najmä prostredníctvom jej obhajcu, len zdôrazňuje, že súd I. stupňa sa komplexne vysporiadal so správaním odsúdenej počas výkonu trestu odňatia slobody, ktorý postupne vykonávala pôvodne v Českej republike a následne v rôznych ústavoch na výkon trestu odňatia slobody v Slovenskej republike.

Súd I. stupňa doplnil dokazovanie, vyhovujúc tak návrhom odsúdenej, o listinné dôkazy vo vzťahu k jej mnohopočetným disciplinárnym previneniam, resp. o doplnujúcu správu z výkonu trestu (či už v ÚVV a ÚVTOS v Nitre, resp. následne z ÚVTOS Nitra - Chrenová).

Na mieste je podotknúť, že argumentácia odsúdenej k návrhu riaditeľa ústavu nebola počas konania konzistentná už v tom, že na verejnom zasadnutí prezentovala ten postoj, že spáchanie disciplinárnych previnení nespochybnila (len si ich nepamätala s odkazom na svoj nepriaznivý psychický zdravotný stav), keď v sťažnosti sa už v rozpore s tým snažila spochybniť objektívnosť hodnotiacej správy ústavu (naznačujúc zaangažovanosť pedagogičky ústavu v jej neprospech), ktorú má spochybňovať fakt, že disciplinárne postihy sa u nej akumulovali do veľmi krátkého časového obdobia, hoci pred ním (dlhodobo) a aj po ňom (už v inom ústave), sa obdobné nedostatky v jej správaní nevyskytovali.

Pokiaľ odsúdená za jednu z možností excesov v jej správaní vidí dekompenzáciu jej zdravotného (psychického stavu), z prepúšťacej správy Nemocnice pre obvinených a odsúdených v Trenčíne vyplýva, že tu bola hospitalizovaná od 25. januára 2020 do 14. februára 2020 s hlavnou diagnózou „Adaptačné poruchy“.

Uvedenej hospitalizácii predchádzal disciplinárny postih z 22. januára 2020 za porušenie plnenia zákonných povinností a plnenia pokynov príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže. Z dôvodu opakovaného, závažného porušenia ústavného poriadku a negatívneho vplyvu na odsúdené ženy, bola menovaná umiestnená do cely samostatne dňa 23.01.2020 mimo výchovného kolektívu odsúdených žien.

Z prepúšťacej správy nemocnice pre obvinených a odsúdených (jej záverov) tiež vyplýva, že absolvovala psychologické vyšetrenie na prípadnú psychotickú poruchu s negatívnym výsledkom so záverom : „... Stav uzatvárame ako akútnu adaptačnú poruchu na stres s dekompenzáciou osobnosti, u nás už prítomné manipulatívne tendencie s agraváciou ev. simuláciou ťažkostí (dezorientácia, poruchy vnímania) s následným odznením - t. č. plne ukotvená v realite, ako i autopsychicky orientovaná, situáciu chápe v plnom rozsahu, sociabilná bez známkov agresivity, bez známkov psychotickej poruchy...“.

Z hospitalizácie teda bola odsúdená prepustená v kompenzovanom stave.

Napriek tomu v ďalšom priebehu výkonu trestu (daného roku) bola disciplinárne postihnutá opakovane v tomto rozsahu a frekvencii - vo februári v 4 prípadoch, v marci v 10 prípadoch, v apríli v 3 prípadoch a v máji v 1 prípade.

Podaniu návrhu na zmenu spôsobu výkonu trestu tiež predchádzalo preradenie odsúdenej (26. februára 2020) do diferenciálnej skupiny C (zo skupiny B).

Zo žiadneho listinného podkladu (ani lekárskeho správ) nevyplýva, že by excesy v správaní odsúdenej mali byť podmienené duševnou chorobou alebo duševnou poruchou v pravom slova zmysle, ktoré by mohli mať vplyv na rozpoznávaciu alebo (a) ovládaciu schopnosť vo vzťahu k následkom svojho konania spočívajúcim v porušovaní ústavného poriadku (vrátane pokynov väzenského personálu). Dôvodný je preto záver, že ho odsúdená porušovala vedome.

Pokiaľ odsúdená naznačila v argumentácii možný osobný motív pedagogičky (ktorú ani nemenovala) jej uškodiť, odsúdená taký motív nielenže nepreukázala, ale dokonca ani nevysvetlila kto z väzenského personálu, z akého dôvodu a v akom rámci interných vzťahov ústavu, by jej mal neadekvátne (rozporne s realitou, klamlivo) privodzovať disciplinárne trestanie, preto tvrdenia (resp. náznaky) odsúdenej v týchto intenciách nevybočujú z rámca ničím nepodložených domnienok.

Konanie odsúdenej obsiahnuté v návrhu riaditeľa a hodnotiacej správe ústavu, v ktorom v danom čase (čase podania návrhu) odsúdená vykonávala trest odňatia slobody pritom nepochybne vykazuje znaky tak opakovaného porušenia ústavného poriadku, ako aj porušovania ústavného poriadku závažným spôsobom, preto zákonné podmienky na jej preradenie do ústavu s prísnejším režimom výkonu trestu, ktorý predstavuje ústav so stredným stupňom strázenia (oproti doterajšiemu minimálnemu stupňu), má zákonný podklad v § 9 ods. 3 už vyššie citovaného zákona o výkone trestu odňatia slobody.

Na podklade vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení, vedený vyššie rozvedenými úvahami, Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť odsúdenej proti napadnutému uzneseniu ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.